



Onderwijsbonden vinden negatieve reacties van aantal universiteiten op cao loonafpraak onterecht

De vier betrokken vakbonden bij de cao Nederlandse Universiteiten (FNV, AOb, CNV en FBZ) krijgen signalen dat een aantal universiteiten spreken over ‘zorgelijke financiële situaties’ en dat de loonstijging in de cao hier mede de oorzaak van zou zijn. De gezamenlijke vakbonden vinden dat onterecht. Op 26 juli jongstleden bleek namelijk dat ook de universiteiten met het cao onderhandelaarsakkoord hadden ingestemd. Dat sommige werkgevers achteraf nu gaan klagen, is dan ook niet bepaald chique.

Mogelijk begrotingstekort door loonstijging

Zo laat collegevoorzitter Jouke de Vries (Rijksuniversiteit Groningen) weten dat de ‘financiële toekomst van de RUG hoogst onzeker is’ en dat de nieuwe cao met 9% loonsverhoging hier een grote rol bij speelt. In zijn blog op intranet legt portefeuillehouder Middelien Wouter Heinen (tevens RUG) zelfs een relatie met oplopende werkdruk door de nieuwe cao: ‘is die extra loonstijging wel in het belang van de achterban van de bonden, want dit kan wel eens leiden tot besparingen op de formatie-omvang en daarmee juist de werkdruk verhogen?’ Ook het faculteitsbestuur Geesteswetenschappen van de Universiteit Leiden laat weten een begrotingstekort te vrezen en noemt de cao-stijging als één van de oorzaken. Daarnaast laten leden van de bonden ons weten dat ook bij de Radboud Universiteit en de Universiteit van Amsterdam vergelijkbare verontrustende geluiden te horen zijn.

Reactie vakbonden: koopkrachtbehoud staat voorop!

Wat ons betreft is het niet juist om de loonsverhoging in de cao te gebruiken als argument voor mogelijke bezuinigingen. Bij elke cao-inzet is het voor de vakbond belangrijk dat medewerkers er in koopkracht niet op achteruit gaan. Alles wordt duurder, arbeid (medewerkers) dus ook. Met een loonsverhoging van 9% voor een cao met een looptijd van 15 maanden lukt het ons nét om koopkrachtbehoud te realiseren. Daarbij horen wij, met name van leden die onderaan in het loongebouw zitten, dat ze het financieel behoorlijk zwaar hebben. Tijdens de onderhandelingen hebben de meeste bonden daarom meerdere malen gepleit voor nivellerende loonafspraken in plaats van zelfde procentuele verhogingen voor iedereen. Werkgeversorganisatie Universiteiten van Nederland (UNL) wilde hier echter niet in meegaan. Alleen in de eenmalige uitkering is een klein beetje rekening gehouden met nivellering. Niet in de structurele loonafspraken.

Werkgevers krijgen compensatie

Daarbij is het belangrijk om te weten dat universiteiten jaarlijks een bijdrage vanuit het Rijk krijgen waarmee arbeidsvoorwaarden, zoals het loon, kunnen worden verbeterd. Dit is de zogenoemde referentieruimte. Een fors deel van de 9% zit in deze bijdrage. De cao heeft een looptijd van 15 maanden (t/m juni 2024) en heeft dus betrekking op de kalenderjaren 2023 en 2024. Bij de berekening van de 9% loonsverhoging is rekening gehouden met de bijdragen die de overheid per kalenderjaar aan de universiteiten als loonruimte ter beschikking stelt – dus ook voor de helft van 2024. Verder wordt 1,5% van de 9% gefinancierd via de vrijval van de zogeheten VPL-premie. Dit kost werkgevers geen cent. Het beeld dat de cao-stijging dus zou zorgen voor enorme toename in de kosten is dus te simpel. Er is immers compensatie.



Eerst akkoord, dan klagen

Tot slot, los van het bovenstaande: in de onderhandelingen met UNL hebben wij als bonden niet gehoord dat de cao-loonsverhoging zou zorgen voor financiële problemen. De onderhandelaars van UNL hadden voorafgaande aan het akkoord een mandaat van de universiteiten gekregen om een akkoord te sluiten. Daarbij wordt vanzelfsprekend rekening gehouden met de universiteit die er financieel gezien het minst florissant voorstaat. Het gesloten onderhandelaarsakkoord is vervolgens ook aan de universiteiten van UNL voorgelegd. Op 26 juli jl. bleek dat de universiteiten ook unaniem met het onderhandelaarsakkoord hadden ingestemd. Dat sommige werkgevers achteraf nu gaan klagen is niet bepaald chique en simpelweg te laat. Natuurlijk zien wij ook dat door zaken zoals stijgende energiekosten en dalende studentenaantallen universiteiten te maken kunnen krijgen met financiële uitdagingen. Om nu de cao als excuus te gebruiken en in een enkel geval zelfs te laten weten dat de werkdruk hier wel eens door zou kunnen stijgen is onjuist. Medewerkers verdienen een eerlijk salaris en koopkrachtbehoud. Daar blijven wij voor strijden.

Namens de betrokken cao-onderhandelaars,
FNV, Jan Boersma en Sander Wesdorp
AOb, Donald Pechler
CNV, Abhilash Sewgobind en Fred Veer
FBZ, Robert Barendse

21 september 2023

Meer informatie:

FNV, Sander Wesdorp (06 3821 5309)
AOb, Donald Pechler (06 2156 1797)